

Ebben a harcban főleg Németország áll Angliával szemben. A német verseny egyrészt fenyegette a Brit Impériumot, másrészt az angol intézkedések útját állták a német kartell- és banktőke „természetes“ fejlődésének, annak, hogy megszerezze a legmagasabb külön hasznot (extra profitot).

Az eddigi áttekintésből láthatjuk, hogy a háborús indítékok tudományos megítélésénél a nemzeti, faji, felszabadítási és egyéb ideológiákon túl a gazdasági alapig kell hatolni.

A mindjobban elharapódzó új háború közepette a komplikált viszonylatok miatt igazán csak a tudományos tájékozódás lehetséges. Megváltozott-e a gazdasági kép, mely Anglia és Németország „élet-halál“ mérkőzése mögött áll? Egyrészt igaz, hogy e tragikus színjáték előterében megint a Brit Birodalom és Németország rivalitása látszik állani, beszédes jelül annak, hogy a világháború döntése nem volt végleges elintézése a két monopolisztikus csoport szűnni nem tudó harcának — minthogy annak elintézése az általuk választott módon bizonyára nem is lehetséges.

A háború gazdasági alapjának szerkezete azonban rendkívüli módon komplikálódott egy új rendszer és hatalom színpadra lépésével. A Szovjetunió viszonylagos semlegességével cselekvő tényezőként nyúlt bele a drámába és az ezáltal előállott új helyzetet nem érthetjük meg, ha csak a másik két tényező hatalmi főrekvéseit, a régi szerkezet fogalmait tartjuk szem előtt. Egészen új fogalmakat kell alkotni az új helyzetkép pontos, tudományos felépítésére, fogalmakat, melyek egy új rendszer szerkezetének tükröződései. Ezek a fogalmak már kialakultak. Történnék hadsereg-mozdulatok, haditények, melyek a megszállás külső jeleit mutatják éspedig részben gazdasági, politikai, főleg stratégiai célszatokkal is, de ugyanakkor nem a birtoklás, a monopolkapitalista értelmében vett haszonhajtás jegyében történnek, hanem csak az új helyzet következtében, melynek semmi köze sincs a népek leigázásához.

Takács István

Szebb világ

*Van az életnél nagyobb élet;
S ha unod ezt, hogy kicsi, bamba,
Él rajtad túl valami, érzed
S megáll szód, mely leüt suhantva.*

*Én azt az életet dicsérem,
Amelynek jelképe e rögnyi;
Éljen fölnt, vagy álomban épen;
Nem szünök' dicsében vesződni.*

*Szomorú, únt, bezárt napokban,
Hogy az is hűny, aki látva látott,
Hitemben, megnyílt, mély magamban
Teremtek egy másik világot.*

FODOR JÓZSEF